

Het belang van interreligieuze dialoog

Op het eerste zicht is interreligieuze dialoog niet voor ons weggelegd. *Stricto sensu* verwijst de uitdrukking naar een mogelijke dialoog tussen specialisten, theologen, van verschillende godsdiensten. Ze komen overeen om een bepaald thema samen te bespreken, bvb. de openbaring, of de rol van geschriften, of de interpretatie hiervan. Het kan verrijkend zijn voor de deelnemers, het kan een volgende discussie stimuleren, maar sowieso gaat het niet veel verder. Want de bedoeling is uiteraard niet tot een gemeenschappelijk standpunt te komen voor wat de godsdiensten zelf aangaat. Ze zijn verschillend en ze blijven verschillend. Syncretisme moet onder alle beden vermeden worden. Nota bene : dit is het groot verschil met de dialoog tussen de verschillende christelijke denominaties, *oecumenisme*, waar eenheid in het christelijk geloof moet gezocht worden.

Wat bedoelt men dus hier ? Ik meen te begrijpen dat het draait rond het samenbrengen van mensen van verschillende godsdiensten, opdat ze elkaar zouden leren kennen en naar elkaar respectvol zouden luisteren. Als het dat is, dan is dit van groot belang in de context van onze samenleving. Het is een feit, we leven in een multiculturele context, en dus ook een *multicultuele* context. In Brussel, ik denk niet te overdrijven door te zeggen dat het *vooral* gaat over christenen en moslims.

Als we meer dan naast elkaar willen leven, zonder iets gemeenschappelijks te hebben, dan is dgl. dialoog noodzakelijk. Zoals trouwens ook een dialoog tussen gelovigen en niet-gelovigen. Want m.i. is het eerste doel van zo'n dialoog een vruchtbare bodem te vormen voor een gezamenlijke inzet voor onze maatschappij. Interreligieuze dialoog heeft in de eerste plaats een politiek doel ; het heeft met « politiek » in de brede zin van het woord te maken. Hoe beïnvloedt onze gelovige overtuiging onze kijk en ook onze inzet voor een betere *samen* leving, met nadruk op « samen »? Kunnen we aan die zo belangrijke vraag samen nadenken en beter nog samen beantwoorden ? Dit is voor mij de grootste uitdaging.

Maar eerlijk gezegd, we staan hier eigenlijk niet ver met deze evidentie. Want vooraleer te kunnen dialogeren, moet men elkaar kunnen ontmoeten, elkaar leren kennen, de gelegenheid krijgen om iets samen te beleven om uiteindelijk samen te spreken, tzt dialogeren. Ten gronde dus : elkaar ontmoeten. Maar dat blijkt erg moeilijk. Waarom? Ik wil vlug drie uitdagingen aankaarten.

(1) Ik stel helaas vast dat, behoudens de boeiende wereld van de scholen, er weinig plaatsen en momenten voorhanden zijn om dgl. ontmoetingen te promoten. Vanavond is wel een uitzondering. Er zijn te veel ghetto's in onze stad, van allerlei aard. Om naar de andere te gaan, hebben we bruggen nodig.

(2) Een andere uitdaging is m.i. de grote moeilijkheid die we hebben, allemaal, om zonder vooroordelen te luisteren en te zien, om te kunnen leren van de andere. Dialogeren veronderstelt dat men open staat voor de andere: het gaat om een zekere gastvrijheid, een echte beschikbaarheid om van de andere iets te krijgen.

Mochten die plaatsen en momenten talrijker zijn, dan moeten de mensen ook nog zin hebben, goesting, om naar elkaar toe te gaan en te dialogeren. Dat houdt in verder te gaan dan mijn vrees. We zijn op het eerste vlak bang van degene die verschillend is, vooral dan voor zoiets innerlijks als een religieuze overtuiging, En vrees leidt dikwijls tot misverstanden. En soms ook, helaas, tot haat.

(3) Er is tenslotte ook de moeilijkheid om zijn eigen geloof letterlijk « uit te leggen ». In het Nieuwe testament staat de uitnodiging van Petrus (1P 3.16) « wees altijd bereid verantwoording af te leggen van uw hoop ». Ik vrees echter dat weinig gelovigen (ik spreek hier over christenen, maar ik denk ook dat dit het geval is bij moslims) echt beried zijn, met verstaanbare uitdrukkingen, hun geloof te verwoorden.

De uiteindelijke bedoeling van interreligieuze dialoog beperkt zich niet tot naast elkaar leven, met het afsluiten van een aantal compromissen om niet te veel in problemen verwickeld te geraken. Dat kan de dialoog zijn tussen vakbonden en werkgevers, of tussen naburige staten. Interreligieuze dialoog moet een duidelijk en blijvend teken zijn voor onze maatschappij dat alle godsdiensten samen VREDE willen opbouwen. Voor het geloof van Israël, voor christenen maar ook hoop ik voor moslims, veronderstelt dit streven naar vrede het geloof in een God van BARMHARTIGHEID.

Ik mag u alvast verzekeren dat de Katholieke kerk in Brussel open staat voor meer en betere contacten met de alle gelovige gemeenschappen.

Ik ben bereid het risico te lopen van interreligieuze dialoog. Omdat ik samen met zoveel anderen wil streven voor vrede in *deze wereld, hic et nunc*, en omdat ik in een barmhartige en liefdevolle God wil blijven geloven. Ik dank u.

+ Jean Kockerols

4 december 2017